

KSZR-könyvtárfejlesztések Győr-Moson-Sopron megyében

A győri Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér 2013. január 1-jétől működteti – jogszabályban meghatározottak szerint – a Kisalföldi Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert. Tekintettel azon felfogásunkra, hogy a könyvtárnak a helyi közösségi élet központjának vagy egyik központjának kell lennie, modernizálási törekvésünk lényege, hogy szerethető könyvtárakat alakítsunk ki a „könyvtári, információs és közösségi hely” elnevezésű könyvtári szolgáltató helyeken.

Ennek érdekében a megyei hatókörű városi könyvtár egyfelől figyelemmel kíséri a modernizálást támogató pályázati lehetőségeket, és ezek igénybevételére buzdítja a települési önkormányzatokat, segítséget nyújtva a pályázatíráshoz és a tervezéshez, másfelől az erre biztosított előirányzat terhére saját fejlesztéseket is végrehajt. Ezen írásban ezek rövid bemutatására vállalkozom.

A modernizációs elképzelésünk közvetlen és személyes tapasztalatszerzésen alapuló tervezésre épül, amelyet a kezdeti „gyermekbetegségek” kinövését követően, egyre hatékonyabban és eredményesebben valósítunk meg. A modernizáció feltételeiként a következőket határoztuk meg:

- megfelelő méretű, megfelelő állapotú könyvtárhelyiség álljon a rendelkezésünkre
- az előbbi hiányában, az önkormányzat vállalja, hogy a szolgáltató helyet nagyobb, elfogadható méretű helyiségbe költözteti, illetve a szükséges felújításokat (pl. festés-mázolás, burkolat, villanszerelés) elvégezteti. Ez utóbbira jó példa Himod község esete, ahol a korábban 20 négyzetméter alapterületű könyvtárhelyiséget felmérésünk időpontjában már gipszkarton fallal megfelezte a fenntartó, és lényegében csak szűkös, raktár-jellegű helyiségről beszélhettünk. A helyszíni tárgyalás alapján elértük, hogy egy 50 négyzetméteres, felújított helyiséget kapjon a könyvtár.

Nyilvánvalóan nem modernizáltunk ott, ahol a könyvtári berendezés cseréjét évekkal korábban végrehajtották, és a könyvtár lényegében felújítottnak tekinthető.

A több éves tapasztalatunk alapján kialakult gyakorlat szerint a szolgáltató helyek modernizációja a következő lépésekben valósult meg:

- előzetes tájékozódás
- helyszíni állapotfelmérés, tárgyalás a helyi polgármesterrel a modernizáció feltételeiről
- tervezői helyiség-felmérés
- tervezői koncepció, látványtervekkel
- szakmai egyeztetés a tervezői koncepcióról
- helyi egyeztetés a berendezési tervről
- kivitelezési specifikáció tervezői elkészítése (műszaki tartalom)
- kivitelezési értébecslés, beszerzési, közbeszerzési eljárás megindítása
- a könyvtári állomány felülvizsgálata, szükség szerint selejtezése
- a könyvtári állomány dobozolása
- a legyártott és összeszerelt bútorok műszaki átvétele a tervező közreműködésével, szükség szerint a minőségi kifogások érvényesítése
- a könyvtári állomány kihelyezése a polcokra
- feliratok, dekorációs elemek elkészítése

A tervezőktől minden esetben modern, korszerű, biztonságos, statikailag korrekt, lehetőség szerint külön „gyermeksarkot” tartalmazó elképzelést vártunk, amelynek kialakításakor egyúttal a dekorációt is megtervezi, színvilágában és szimbolikájában figyelembe véve az adott település hagyományait, szokásait is. 2014-től – ide nem számítva az NKA-s forrásból történt modernizációkat – 38 szolgáltató hely teljes körű megújítására került sor 81 839 700 Ft értékben. Jelen írás létrejötté idején pedig további 8 szolgáltató hely berendezésének kivitelezői pályáztatása zajlik. Éves bontásban ezek a következők:

1	2014	Dunaszeg
2		Dunasziget
3		Kimle
4		Felpéc
5		Bogyoszló
6		Újkér
7		Győrújfalu
8		Kóny
9		Bakonypéterd

10		Kajárpéc
11		Vitnyéd
12	2015	Bágyogszóvát
13		Fenyőfő
14		Fertőendréd
15		Győrasszonyfa
16		Halászi
17		Hédervár
18		Koroncó

19		Rábacsanak
20		Rábapordány
21		Rajka
22		Röjtökmuzsaj
23	2016	Abda
24		Barbacs
25		Feketeerdő
26		Mecsér
27		Rétalap
28		Sokorópátka
29		Und
30	2017	Szál
31		Vág
32		Románd

33		Győrsövényház
34	2018	Acsalag
35		Bőny
36		Bősárkány
37		Fertőd
38		Himod
39	2019	Csapod
40		Hegykő
41		Iván
42		Lövő
43		Nagylózs
44		Pereszteg
45		Répcszemere
46		Sopronkövesd

A modernizált könyvtárak állományát szintén korszerűsítettük. Az ideális könyvtár számunkra egy olyan hely, ahol a felhasználó jól érzi magát, amit szívesen látogat és ahol korszerű szolgáltatásokkal, friss dokumentumkínálattal találkozik.

Jelen írás a berendezés modernizációjáról szól, természetesen a számítástechnikai és egyéb felszereltség biztosításáról sem feledkezünk el. Évente 15-22 millió forint között vásárolunk informatikai eszközöket, projektorokat, és más szükséges felszerelést a Kisalföldi Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer tagjai számára, a helyi adottságok és a KSZR-ajánlások figyelembevételével.

A személyi feltételek fejlesztését pedig azzal támogatjuk, hogy éves szinten 6-8 fő „települési könyvtárost” juttatunk segédkönyvtáros végzettséghez.

A cikkben látható fényképeket Szabó Béla készítette a himodi KSZR-szolgáltatóhelyen 2019-ben.

